Antigues ballades de sardanes

Aquest any es commemora el 50 aniversari de la proclamació de Granollers Ciutat Pubilla de la Sardana. Això passava el 2 de maig de l'any 1976 dins de la programació de l'Ascensió i era tota una fita en la història local de la sardana i de l'entitat que l'ha impulsada de manera incansable, l'Agrupació Sardanista de Granollers. L'Arxiu Municipal se suma a l'efemèride amb aquesta selecció de ballades de sardanes de diferents èpoques.

Les primeres ballades de sardanes a Granollers daten de 1865. Lluís Romagueres, estudiós local d'aquesta dansa, aconseguia, ja a inicis del segle XX, subvencions municipals per a les primeres ballades públiques; ell mateix es posava, el 1921, al capdavant de la primera entitat sardanista, Joventut Sardanista, amb una comissió integrada per Josep Vila, Josep Reig, Miquel Josep, Francesc Sala, Valentí Vilarrasa, Josep Llobet i 135 socis. En el concert inaugural actuà l'Orfeó Granollerí i s'hi va estrenar la primera sardana del mestre Josep M. Ruera, *Aires del Vallès*.

L'afició a la sardana creix, arrela i agafa la dimensió que certifiquen les imatges recollides a la mostra. El 1923, però, a causa del cop d'estat del general Primo de Rivera, l'entitat Joventut Sardanista desapareix; quatre anys després neix Foment de la Sardana, clausurada també per la dictadura i que demana reprendre l'activitat l'any 1930.

Durant la guerra, de 1936 a 1939, les cobles i les entitats emmudeixen. Un cop passada, Joventut d'Acció Catòlica organitza algunes ballades, en disc i amb interpretació pianística. A mitjans de la dècada dels quaranta, una comissió sardanista promou ballades regulars i concursos-aplec. A finals de 1954, la comissió es legalitza i adquireix personalitat jurídica: neix l'Agrupació Sardanista Granollers.

L'entitat i la sardana però, han viscut moments difícils, com és habitual en entitats culturals sense ànim de lucre i comandades des del voluntariat. Amb tot, es constata que després de tots aquests anys, l'Agrupació Sardanista de Granollers és ben viva, gràcies a la perseverança, determinació i treball incansable de la seva gent, que han sabut capgirar els contratemps i situar la nostra ciutat en un lloc privilegiat del panorama sardanista nacional.

Una tasca que l'any 1976 va ser reconeguda amb la proclamació de Ciutat Pubilla de la Sardana. Aquella primavera es va organitzar un nodrit programa d'actes que la premsa local va recollir de manera exhaustiva.[1] Com a testimoni ens n'ha quedat el Monument a la Sardana, inaugurat a la plaça de Pau Casals i actualment al parc de Torras Villà, el mateix espai que aquest estiu ha viscut un nou Aplec de Nit que, amb 75 anys d'història, demostra la bona salut de la sardana a casa nostra.

(1) *Vallès*, 8/5/1976 / Fons Revista del Vallès / AMGr

Fent rotllana a la plaça de la Porxada, anys setanta
Fotografia cedida per Ricard Saurí (Agrupació Sardanista de Granollers)

Podeu consultar
al codi QR totes
les exposicions
de l'Arxiu Municipal

BALLADA DE SARDANES A LA PLAÇA DE LA PORXADA, 1902

Nens i homes ballant sardanes a la plaça de la Constitució, l'actual plaça de la Porxada. A l'esquerra, les obres de l'edifici de l'Ajuntament, fetes entre el 1902 i el 1905. Les primeres ballades de sardanes a la ciutat se situen al voltant de 1865.

Fotografia i Fons Tomàs Torrabadella

BALLADA DE SARDANES AL PARC DE L'ESTACIÓ, ANYS VINT

Ballada al parc de l'antiga estació del tren, actualment plaça de Barangé, un dia d'hivern. En la dècada dels anys vint i trenta la sardana va viure una època d'esplendor i les ballades es van fer imprescindibles en quasi tots els actes festius.

Fotografia cedida per Ricard Caussa Calzada / Col·lecció Ajuntament de Granollers

BALLADA DE SARDANES A LA PLAÇA DE LA PORXADA, ANYS VINT

Celebració d'un acte festiu amb una ballada de sardanes a la plaça de la Porxada. Al fons, l'angle del carrer de Santa Esperança i a la dreta, el carrer del Portalet. La primera agrupació sardanista de la ciutat va ser Joventut Sardanista, que va organitzar la seva primera audició el diumenge 31 de juliol de 1921.

Fotografia i Fons Joan Font Domènech

BALLADA DE SARDANES A L'HOSPITAL-ASIL, 3 DE SETEMBRE DE 1923

La sardana, dansa popular catalana, sempre era present en els actes festius. A la Festa Major de 1923, es va ballar cada dia. A la imatge, inauguració popular de l'Hospital-Asil de Granollers, el 3 de setembre d'aquell any.

Fotografia i Fons Joan Font Domènech

BALLADA DE SARDANES A LA PLAÇA DE LA PORXADA, 14 DE DESEMBRE DE 1934

Celebració de la festa de Santa Llúcia, patrona del gremi de modistes i sastres, amb una ballada de sardanes a la plaça de la Porxada. Al fons, l'edifici de l'Ajuntament, encara amb els desperfectes pels Fets d'Octubre de 1934.

Fotografia Josep Bosch / Col·lecció Josep Garrell

BALLADA DE SARDANES AL CARRER DE JOAN PRIM, 1950

Ballada de sardanes en la celebració del Sant de Barri del Ninot, al carrer de Joan Prim a l'altura de la travessera del Lledoner. Als anys quaranta, a Granollers hi havia una comissió sardanista que organitzava ballades i els primers concursos-aplecs, com el de maig de 1949.

Fotografia d'autoria desconeguda / Cessió de M. Lluïsa Felip / Col·lecció «L'Abans»

VI APLEC REGIONAL DE SARDANES, 23 DE MAIG DE 1954

El 1954 es va fundar l'Agrupació Sardanista de Granollers i per les Fires i Festes de l'Ascensió van organitzar un gran aplec al parc de l'Estació, actual plaça de Barangé. Tot i la pluja van participar-hi 42 colles arribades des de diferents pobles i ciutats de Catalunya, que van omplir el parc i van atraure un nombrós públic aficionat.

Fotografia d'autoria desconeguda / Donació de Montserrat Dalmau / Col·lecció Ajuntament de Granollers

CONCURSOS DE SARDANES AL CAMP DE FUTBOL DEL CARRER DE GIRONA, ANYS 60 - 70

Per les Fires i Festes de l'Ascensió s'acostumaven a fer concursos de sardanes en espais diferents. A sobre, XIII Concurs de Sardanes, el 3 de juny de 1962. A la imatge de sota, un concurs dels anys setanta. Les dues fotografies ens permeten veure la transformació de l'espai de l'entorn, aleshores ple de camps, amb l'Hospital al fons.

Fotografia superior d'autoria desconeguda / Fons Ajuntament de Granollers

Fotografia inferior cedida per Ricard Saurí (Agrupació Sardanista de Granollers)

BALLADA DE SARDANES A LA PLAÇA DE LA PORXADA, ANYS 60 - 70
A sobre, Aplec de la Sardana, organitzat per l'Agrupació Sardanista de Granollers el 3 de maig de 1964, durant la Fira de l'Ascensió.
A la imatge de sota, entrada de les colles a la plaça en un concurs dels anys setanta.
Fotografia superior d'Antonio Alcalde / Fons Ajuntament de Granollers
Fotografia inferior cedida per Ricard Saurí (Agrupació Sardanista de Granollers)

XXII CONCURS REGIONAL SARDANISTA, 10 DE MAIG DE 1970
Ballada de sardanes a la plaça de l'Església durant les Fires i Festes de l'Ascensió. L'Agrupació Sardanista de Granollers, al llarg de la seva història, ha estat formada per nombroses colles amb integrants de diferents edats: infants, joves i adults.
Fotografia Postius / Fons Ajuntament de Granollers

BALLADA DE SARDANES AL CARRER DE ROGER DE FLOR, 6 DE NOVEMBRE DE 1971

Organitzat per Òmnium Cultural es van celebrar les Festes Populars de Cultura Pompeu Fabra, que van homenatjar aquest filòleg i el geògraf Pau Vila. Una de les activitats destacades va ser una ballada de sardanes, al pati i a la vorera de l'Institut de Batxillerat, actualment Antoni Cumella, al so d'una cobla.

Fotografia Joan Mas Garcia / Fons Ajuntament de Granollers

BALLADA DE SARDANES A LES PISTES MUNICIPALS D'ATLETISME, 27 DE MAIG DE 1973

Durant la Fira de l'Ascensió de 1973 es va organitzar el XXV Concurs de Colles Sardanistes, amb ballades a la zona esportiva i a la plaça de la Porxada, llavors dita de José Antonio. Les colles participants van sortir des de la Porxada desfilant fins a les pistes d'atletisme, amb la participació de 1.200 sardanistes.

Fotografia d'autoria desconeguda / Fons Ajuntament de Granollers

GRANOLLERS CIUTAT PUBILLA DE LA SARDANA, 1976

Granollers va ser proclamada XVII Ciutat Pubilla de la Sardana. Entre el 23 d'abril i el 29 de maig de 1976, es va celebrar amb un programa ben lluït: el 2 de maig es va inaugurar el Monument a la Sardana a la plaça de Pau Casals, amb l'encesa de la Flama de la Sardana i ballada de sardanes.

Fotografia superior de Pere Espaulella / Fons Pere Espaulella

Fotografia inferior de Josep Ricart / Fons Revista del Vallès